Dosarul nr. 21r-2435/2021 *(1-21052524-02-21r-05112021)*
Judecător: Iurie Movilă

D E C I Z I E
În numele Legii

13 martie 2023 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Oxana Robu
Judecători: Igor Mânăscurtă și Mihail Diaconu
Cu participarea
Avocatului: Dragomir Petcu

A examinat în ședință publică în ordine de recurs, recursul declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 18 Brănești, Adrian Paterău împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 octombrie 2021 potrivit căreia plângerea condamnatului **Șidlovschi Ivan** *****privind constatarea circumstanțelor prevăzute la art. art. 385 alin. (5), 473^2 - 473^4 Cod de Procedură Penală al RM a fost admisă parțial, și –

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 09.04.2021 – 19.10.2021;
Instanța de recurs: 05.01.2022 – 13.03.2023;
Procedura de citare a fost legal executată.

Asupra recursului declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 18 Brănești, Adrian Paterău împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 octombrie 2021, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,

C O N S T A T Ă:

1. La data de 09 aprilie 2021 condamnatul Șidlovschi Ivan a înaintat judecătorului de instrucție o plângere împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr. 18 - Brănești referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, cu reducerea pedepsei.

2. Prin *încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 octombrie 2021* s-a admis parțial cererea condamnatului Șidlovschi Ivan împotriva administrației

instituției penitenciare, Penitenciarul nr. 18 - Brănești, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Șidlovschi Ivan a fost deținut în perioada 09.02.2021 – până în prezent, data de 19.10.2021, pe parcursul a 252 (două sute cincizeci și două) zile în Penitenciarul nr. 18 - Brănești, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a redus pedeapsa condamnatului Șidlovschi Ivan, pentru perioada totală de 252 zile, în care s-a aflat în detenție cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 18 - Brănești, cu calcularea a 1 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie. Termenul pedepsei definitive stabilite lui Șidlovschi Ivan, s-a redus cu 25 (douăzeci și cinci) zile.

În privința perioadei de 2 (două) zile, calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de Procedură Penală, din perioada de 252 zile și care nu au putut fi împărțite la 10, s-a acordat, cu titlu de compensare condamnatului Șidlovschi Ivan, suma de bani în mărime de 100 (una sută) lei, adică, câte o unitate convențională pentru o zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

Procesul la cererea condamnatului Șidlovschi Ivan împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, în partea perioadei sale de detenție în Penitenciarul nr. 18 - Brănești în perioada: 03.12.2018 până la 09.02.2021, a fost încetat, pe motivul că, pe marginea cerinței date există o încheiere definitivă și irevocabilă.

3. *Împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 octombrie 2021 a declarat recurs reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 18 - Brănești, Adrian Paterău prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a plângerii condamnatului Șidlovschi Ivan.*

În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

-condamnatul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției;

-Penitenciarul nr. 18 – Brănești nu a fost stabilit ca instituție penitenciară, luând în calcul rapoartele naționale și internaționale, cât și a practicii CEDO, în care condițiile de detenție contravin prevederilor art. 3 CEDO;

-condamnatului i-a fost acordat minimul de condiții a executării detenției, concluzionându-se că acestea nu pot fi calificate ca inumane și degradante, adică contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

-instanța de fond a omis derogări de la prevederea ce vizează „perioada rămasă", deoarece expresia „de perioada rămasă" se referă la partea neexecutată din pedeapsă și nu la perioada constatată de către instanță care urmează a fi dedusă, în cazul respectiv cea de 2 (două) zile pentru deținere în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO, care nu a putut fi împărțită la 10.

4. La judecarea recursului, avocatul Dragomir Petcu în interesele condamnatului Șidlovschi Ivan a solicitat respingerea recursului declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 18 Brănești, Adrian Paterău împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 octombrie 2021, ca fiind nefondat.

4.1. Reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 18 - Brănești, fiind legal citat despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința de judecată în instanța de recurs nu s-a prezentat, prin cererea din 13.03.2023 a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, iar cu referire la prevederile art. 447 alin. (1) Cod de Procedură Penală, instanța de recurs a dispus examinarea recursului în lipsa acestuia.

4.2. Condamnatul Șidlovschi Ivan, fiind legal citat despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința de judecată în instanța de recurs nu s-a prezentat, iar cu referire la prevederile art. 447 alin. (1) Cod de Procedură Penală, instanța de recurs a dispus examinarea recursului în lipsa acestuia.

5. Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a respinge recursul declarat de reprezentantul Instituţiei Penitenciare nr. 18 Brăneşti, Adrian Paterău împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 octombrie 2021, ca fiind nefondat,* reieșind din următoarele considerațiuni.

5.1. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de Procedură Penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

5.2. Din materialele cauzei penale instanța de fond a reținut că, prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 11.10.2018, Șidlovschi Ivan a fost

recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2), lit. b), c), și d); art. 192/1 alin. (2), lit. a), art. 186 alin. (2), lit. b), c) și d) și art. 192/1 alin. (2), lit. a) Cod Penal cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod Penal, pentru concurs de infracțiuni și cumul parțial al pedepselor aplicate – la 2 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În baza art. 84 alin. (4) Cod Penal, lui Șidlovschi Ivan, fiindu-i aplicată pedeapsă definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin cumul al pedepselor aplicate prin Decizia Curții de Apel Bălți din 01.11.2017, prin care lui Șidlovschi Ivan i s-a aplicat pedeapsa închisoare pe un termen de 3 ani, în penitenciar pentru minori, stabilindu-i pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central nr. 21ji-493/2019 din 16.07.2019, condamnatului Șidlovschi Ivan i s-a redus termenul pedepsei pentru perioada deținerii în Penitenciarul nr. 11 - Bălți și Penitenciarul nr. 17 - Rezina cu 54 zile în privința perioadei rămase de 4 zile, i s-a calculat suma de bani în mărime de 8 unități convenționale, ceia ce constituie suma de 400 de lei.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central nr. 21ji-872/2020 din 09.02.2021, s-a respins plângerea condamnatului Șidlovschi Ivan împotriva administrației instituțiilor Penitenciare nr. 11 - Bălți, nr. 17 - Rezina și nr. 18 - Brănești, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pe motiv că a fost examinată prin alte hotărâri judecătorești.

Potrivit Raportului prezentat de reprezentantul Penitenciarului nr. 18 - Brănești, Șidlovschi Ivan a fost deținut în Penitenciarul nr. 17 - Rezina în următoarea perioadă: 20.07.2017 până la 23.08.2017; 12.12.2017 – 03.12.2018; în Penitenciarul nr. 11 - Bălți în următoarea perioadă: 23.08.2017 până la 12.12.2017, iar la Penitenciarul nr. 18 - Brănești în următoarea perioadă: 03.12.2018 - prezent.

De menționat că, în plângerea înaintată, cu privire la stabilirea condițiilor de detenție precare din Instituția Penitenciară nr. 18 - Brănești în care se deține, condamnatul a solicitat reducerea pedepsei în baza art. art. 473/2 – 473/4 Cod de Procedură Penală.

5.3. Colegiul Penal reține că, prin Legea nr. 272 din 29.11.2018, în vigoare din 01.01.2019 „pentru modificarea unor acte legislative”, a fost operat remediu la nivel naţional cu privire la constatarea şi compensarea condiţiilor precare de detenţie din penitenciarele naţionale.

În conformitate cu prevederile art. 473^2 alin. (1) Cod de Procedură Penală, plângerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din

Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.

5.3.1. În conformitate prevederile art. 473^2 alin. (5) Cod de Procedură Penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

În aceste condiții, se reține că, termenul stabilit de legiuitor prin art. 473^2 alin. (5) Cod de Procedură Penală, se va calcula prin prisma faptului, intrării în vigoare a Legii nr. 272, care se constată a fi 01.01.2019.

Colegiul Penal reține că, cererea condamnatului Șidlovschi Ivan este datată cu 29.03.2021, fiind expediată în adresa instanței și înregistrată la secția de evidență și documentare procesuală a Judecătorie Orhei, sediul Central la 06.04.2021, iar în asemenea împrejurări, cu trimitere la prevederile art. art. 473/2, 473/3 şi art. 473/4 Cod de Procedură Penală, care au fost introduse prin Legea nr. 272 din 29.11.2018, în vigoare din 01.01.2019, se constată că, prevederile art. 473/2 alin. (5) Cod de Procedură Penală, au fost respectate pe deplin.

5.4. În conformitate cu art. 473^4 alin. (4) Cod de Procedură Penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.

Potrivit dispoziţiilor art. 473^4 alin. (6) Cod de Procedură Penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), preveniţii sînt despăgubiţi în conformitate cu art.385 alin.(5) şi (6) sau, după caz, aceştia pot înainta o acţiune civilă.

În temeiul prevederilor art. 473^2 alin. (3) Cod de Procedură Penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

5.5. La soluționarea acestor categorii de plângeri, Colegiul Penal reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura şi tratamentele sau

pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe şi de comportamentul victimei *(cauza Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, § 30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).*

La constatarea condițiilor de detenție, instanţa naţională va ţine cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidenţa art. 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătăţii victimei *(cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).*

5.5.1. În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a constatat că anumite condiţii de trai ale deţinuţilor constituie tratamente inumane şi/sau degradante, şi anume: suprapopularea din penitenciare - consideră că fiecare deţinut trebuie să aibă un spaţiu de cel puţin 4 m2 *(cauza Ostrovar v. Republica Moldova, hotărârea din 13.09.2005, § 80);* celulele nedotate *(cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 46),* cu acces limitat sau lipsa accesului la lumina zilei *(cauza Alver v. Republica Moldova, hotărârea din 08.11.2005, § 53),* puţin sau deloc încălzite, fără sistem de ventilare, insalubre; lipsa posibilităţilor de recreare; lipsa hranei *(cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 43-44);* lipsa unei asistenţe medicale corespunzătoare *(cauza Holomiov v. Republica Moldova, 07.11.2006).*

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare *(cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94).* Atunci când sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei *(cauza Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).*

Curtea a considerat un tratament ca fiind „degradant", atunci când s-a cauzat victimelor sentimente de frică, îngrijorare şi inferioritate capabile să le umilească şi să le înjosească *(Kudla v. Poland [GC], nr. 30210/96, § 92, ECHR 2000-XI).* Pentru a determina dacă o anumită formă de tratament este „degradantă" în sensul articolului 3, Curtea va lua în calcul dacă scopul acestui tratament a fost de a umili şi înjosi persoana şi dacă, în ceea ce priveşte consecinţele, acest tratament a afectat negativ personalitatea ei, într-un mod incompatibil cu articolul 3. Chiar şi absenţa unui asemenea scop nu poate exclude categoric o constatare a violării articolului 3

(Raninen v. Finland, hotărâre din 16 decembrie 1997, Reports of Judgments and Decisions, 1997-VIII, § 55 şi Peers v. Greece, nr. 28524/95, § 74, ECHR 2001-III).

5.5.2. Colegiul Penal reține că, condamnatul Șidlovschi Ivan a invocat aflarea sa pe parcursul unei perioade de timp, în Penitenciarul nr. 18 - Brănești, în condiții inumane și degradante în perioada de timp 03.12.2018 până în prezent.

În plângerea înaintată, petentul Șidlovschi Ivan, a solicitat reducerea termenului din pedeapsa stabilită în baza circumstanțelor ce cad sub incidenţa prevederilor art. 3 din CEDO, pentru aflarea sa în perioada de detenţie - 03.12.2018 până în prezent, în instituţia penitenciară, Penitenciarul nr. 18 - Brăneşti, în temeiul art. art. 473/2 – 473/4 Cod de Procedură Penală.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central nr. 21ji-872/2020 din 09.02.2021, s-a respins plângerea condamnatului Șidlovschi Ivan împotriva administrației instituțiilor Penitenciare nr. 11 - Bălți, nr. 17 - Rezina și nr. 18 - Brănești, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pe motiv că a fost examinată prin alte hotărâri judecătorești.

Astfel, se reţine că, chestiunea cu privire la constatarea şi compensarea condiţiilor precare de detenţie din penitenciarele naţionale, în privinţa condamnatului, Șidlovschi Ivan şi anume referitor la constatarea condiţiile de detenţie în Penitenciarul nr. 18 - Brăneşti, de până la 09.02.2021, care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO, a fost deja soluţionată de judecătorul desemnat cu atribuții de judecător de instrucţie, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central, nr. 21ji-872/2020.

Luând în considerație faptul că, pe marginea chestiunii privind reducerea termenului pedepsei, pentru perioada deținerii condamnatului Șidlovschi Ivan în Penitenciarul nr. 18 - Brănești în perioada: 03.12.2018 până la 09.02.2020, există o încheiere definitivă și irevocabilă, instanța de fond a dispus încetarea procesului la plângerea condamnatului Șidlovschi Ivan împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pe motivul că, instanța s-a expus deja pe marginea chestiunii date.

Respectiv, instanța de fond a examinat doar alegaţiile condamnatului Șidlovschi Ivan, ce vizează pretinsele condiții inumane și degradante de detenţie din Penitenciarul nr. 18 - Brănesti, pentru perioada de la 09.02.2021 (conform încheierii nr. 21ji-872/2020 din 09.02.2021) și până în prezent - 19.10.2021, astfel potrivit raportului prezentat de administrația Instituției Penitenciare nr. 18 - Brănesti, în privinţa condamnatului Șidlovschi Ivan, perioada de la 09.02.2021 până în prezent 19.10.2021.

La analiza condiţiilor de cazare a deţinutului, instanţa de recurs reține că, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, care în punctul 464 stipulează că „Fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii”.

Potrivit raportului privind vizita preventivă în Penitenciarul nr. 18 - Brănești a Avocatului Poporului (Ombudsmanul) din 31.07.2019, cu referire la condițiile de detenție, s-au reținut condiții precare de detenție și anume: suprapopularea penitenciarului, condiții deplorabile din boxe pentru refuzul de hrană și lipsa personalului medical specializat în instituție penitenciară.

În acest sens, este necesar de reiterat că, potrivit art. 473^3 alin. (2) Cod de Procedură Penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

În această ordine de idei, Colegiul Penal a constatat cu certitudine că, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost confirmate prin probe pertinente și concludente că în Penitenciarul nr. 18 - Brănești, condițiile de detenție nu sunt contrare articolului 3 din Convenție.

Cu referire la acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane şi Degradante, în care a fost subliniat că, starea spaţiului de locuit pentru deţinut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deţinuţi din celulele instituţiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, şi ţinând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m2 de spaţiu locativ per deţinut şi de a revizui, în consecinţă, capacitatea oficială a instituţiilor penitenciare. Spaţiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

Astfel, instanţa de recurs apreciază că, dificultăţile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr. 18 - Brănești, au depăşit nivelul inevitabil de suferinţă inerent detenţiei şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenţie, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Totodată, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în punctul 30 al Raportului din 13 decembrie 2018 către Guvernul Republicii Moldova, întocmit în cadrul vizitei care a avut loc în perioada 05 - 11 iunie 2018, în câteva dintre penitenciarele din ţară, a subliniat că, în continuare persistă faptul că, în multe celule condițiile materiale şi igienice sunt deplorabile, acestea fiind ventilate insuficient şi totodată fiind

suprapopulate. Totodată, accesul la lumină naturală este limitat, în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici. Totodată, specialiştii din cadrul CPT au recomandat autorităţilor din Republica Moldova ca să-şi mărească eforturile în sensul îmbunătăţirii condiţiilor de detenţie curente în penitenciarul respectiv.

În aceeaşi ordine de idei, în ultimul raport al Consiliului pentru Prevenirea Torturii (pentru anul 2017), care este un mecanism naţional pentru prevenirea torturii din Republica Moldova, s-a constatat că, majoritatea izolatoarelor disciplinare vizitate, sunt într-o stare deplorabilă şi ar putea fi calificate ca condiţii inumane şi degradante.

Întru susţinerea acestui raţionament, CtEDO a explicat că, dacă există o dispută cu privire la condiţiile de detenţie între părţi, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegaţia gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenţie. Este cazul când statul este unicul care deţine informaţii susceptibile de a confirma sau respinge alegaţiile reclamantului.

Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informaţii îi permite Curţii să ajungă la concluzia că alegaţia este una justificată *(cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).*

5.7. Astfel, instanța de fond a constatat faptul că, condamnatul Șidlovschi Ivan a fost deținut în perioada 09.02.2021 – până în prezent, data de 19.10.2021, pe parcursul a 252 (două sute cincizeci și două) zile în Penitenciarul nr. 18 - Brănești, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a redus pedeapsa condamnatului Șidlovschi Ivan, pentru perioada totală de 252 zile, în care s-a aflat în detenție cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 18 - Brănești, cu calcularea a 1 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie. Termenul pedepsei definitive stabilite lui Șidlovschi Ivan, s-a redus cu 25 (douăzeci și cinci) zile.

Totodată, cu privire la perioada rămasă, şi anume 2 zile care nu pot fi reduse, Colegiul Penal apreciază ca fiind întemeiată soluția instanței de fond care a dispus acordarea condamnatului Șidlovschi Ivan, a sumei de bani în mărime de 100 (una sută) lei, şi anume o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie.

Astfel, Colegiul Penal apreciază că, remediul aplicat în speţa dată este unul adecvat şi suficient, bazat pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanţelor de fapt cu o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită şi care va avea efectul compensatoriu proporţional circumstanţelor constatate.

5.8. Colegiul Penal notează că, la 28 februarie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat mai multe decizii în *cauzele Baban şi alţii c. Moldovei, Bulgacov şi alţii c. Moldovei, Cobîlceanu şi alţii c. Moldovei, Filat şi alţii c. Moldovei, Condreanu şi alţii c. Moldovei, Grigoraş şi alţii c. Moldovei şi Talambuţa şi alţii c. Moldovei,* unde reclamanții s-au plâns în fata Curţii în baza art. 3 CEDO, invocând condițiile materiale inadecvate de detenţie şi, în unele cereri, lipsa asistenței medicale corespunzătoare, precum şi lipsa unui remediu efectiv pentru realizarea drepturilor lor.

Astfel, făcând referire la decizia pronunțată anterior la data de 28 februarie 2019 în *cauza Draniceru c. Moldovei,* şi având în vedere noul remediu preventiv compensatoriu pentru condițiile inadecvate de detenție în baza Legii nr. 163 din 20 iulie 2017 *(în vigoare din 01 ianuarie 2019)* şi Legii nr. 272 pentru modificarea Codului de procedură penală, Curtea a considerat că, în principiu, acesta ar putea remedia în mod adecvat încălcările Convenției provocate de anumite condiții precare de detenţie. Curtea a considerat că noul remediu instituit prin Legile nr. 163 şi nr. 272 este adoptat, în principiu, în conformitate cu criteriile enunţate în *cauza Sisanov c. Moldovei,* şi că el ar putea fi considerat *a priori* efectiv pentru contestarea condiţiilor inadecvate de detenție din Republica Moldova, astfel încât Curtea a declarat respectivele cereri inadmisibile din cauza neepuizării remediului naţional în acest sens.

5.9. Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

6. Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal va respinge recursul declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 18 Brănești, Adrian Paterău împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 octombrie 2021, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că, încheierea instanței de fond este legală și întemeiată, iar careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost constatate.

7. În conformitate cu art. art. 437 alin. (1) pct. 4), 448, 449 alin. (1) pct. 1), lit. a), 472 Cod de Procedură Penală al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

Recursul declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 18 Brănești, Adrian Paterău împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 octombrie 2021 potrivit căreia plângerea condamnatului **Șidlovschi Ivan *******privind constatarea circumstanțelor prevăzute la art. art. 385 alin. (5), 473^2 - 473^4 Cod de Procedură Penală al RM a fost admisă parțial, *se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea hotărârii contestate fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Oxana Robu

Judecător: Igor Mânăscurtă

Judecător: Mihail Diaconu